

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

V. An in toto composito singulis entitatibus distinctæ præsentiae
correspondeant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

rias productas, neque actiones, ex vi quarum producuntur, unionem aliam habere. Instabis: sequi ex hac solutione dari infinitas presentias, & infinitas actiones in motu, quo homo ex hac parte prima cubiculi in illam ultimam movetur. Respondeo in opinione, quæ continuum componit ex infinitis partibus, & indivisibilibus concedendam esse sequelam, in qua nullum est absurdum supposita hac continui compositione: in opinione verò, quæ continuum ex indivisibilibus finitis statuit, facile sequelam nego, quia in quocumque motu sunt partes finitæ, quibus partes finitæ termini correspondent.

11 Obiic. tertio. Subiectum non potest supponi tanquam causa materialis presentia: ergo presentia non potest illi inherere. Probatur antecedens: ad hoc vt subiectum formam recipiat, debet supponi approximatum agenti, sed subiectum non potest supponi approximatum ad ipsam presentiam, quia per istam formaliter approximatur: ergo nullum subiectum potest supponi vt principium recipiens presentiam. Respondeo subiectum non debere supponi præsens ad causandam propriam presentiam, sicuti neque natura debet supponi subsistens ad producendam, seu recipiendam subsistentiam etiam in opinione, quæ asserit subsistentiam se tenere ex parte actus primi respectu actionum, quæ à substantia effectivè procedunt. De hoc latius Contr. 10. Punct. 4.

12 Obiic. quarto. Antequam corpus producat presentiam superadditam debet supponi approximatum spatio: ergo per hanc presentiam superadditam non potest constitui præsens. Probatur antecedens: si non deberet supponi approximatio ad spatium priusquam produceretur presentia, possem ego modò Compluti existens producere presentiam Romæ sed non possum illam producere: ergo ex eo est, quod non sum Romæ approximatus: ergo ante productionem presentia debet supponi approximatio subiecti ad spatium, in quo producenda est presentia. Respondeo. me non posse ex hoc spatio immediatè producere presentiam in alio non esse ex eo quod non possum agere in distans, quia si presentiam distantem ab hac immediatè producerem, semper in me ipsum agerem, & non in aliud distans, quia quando produco presentiam, ex vi cuius Romæ præsens fio, non ago in spatium Romanum, sed in me ipsum & approximatio tantum supponitur ad effectum producendum inter principium passivum, & actuum, quorum neutrum est spatium, & ita ad producendam presentiam non debet supponi principium productivum illius approximatum spatio, vt falsò concedit obiectio, quod si immediatè post presentiam Complutensem non possum producere presentiam Romanam, non est ex defectu huius applicationis sed ex natura presentiarum, quæ petunt certo ordine produci, ita vt inter Romanam & Complutensem alia presentia producantur, quod aliqui tantum intendunt cum dicunt subiectum debere supponi negativè spatio approximatum, hoc est, debere immediatè antea habuisse presentiam non distantem, quia presentia, quæ distans non possunt immediatè produci.

13 Obiic. quinto. Eo ipso quod entitas intelligatur correspondens spatio, est formaliter præsens: ergo non indiget presentia superaddita vt sit præsens. Concedo antecedens, & nego consequentiam, quia ad hoc vt respondeat spatio indiget illo modo cum ex se indifferens sit vt huic vel illi spatio correspondeat. Alia huic argumento similia sunt, in quibus ex parte antecedentis supponitur superadditus modus, quo posito, formaliter corpus constituitur præsens, & postea inferitur in consequenti necessarium non esse talem modum: eorum sunt, in quibus inferitur non dari presentiam superadditam ex eo quod si res sit constituta cum hac distantia, vel quod sit contenta intra illud corpus, vel quod inter illam, & aliam, hoc, vel illud corpus sit interpositum, quocumque alio secluso sit formaliter præsens, in quibus verum est antecedens, & falsum consequens, & illatio pessima, supponitur enim in antecedenti, quod negatur in consequenti, quia rem intra aliam contineri, & hunc vel illum ordinem positionis servare formaliter includit presentiam superadditam rei, quæ poterat non ita intra illam contineri, & talem positionis ordinem non servare.

PUNCTUM V.

An in toto composito singula entitatibus distincta presentia respondeant.

Existimant nonnulli recentiores non posse in questionem vocari an in homine anima rationalis sit præsens per presentiam materia primæ, aut quantitatis ex eo quod anima rationalis definitivè existat, & materia prima, illiusque quantitas circumscriptivè, quæ presentiarum differentia videntur non posse in eandem confluere. Alienus longè sum ab hac mente, & ideo primum statuo eodem modo philosophandum esse de forma hominis, ac de quacumque alia formæ materiali, rationem do. Ex eo quod hæc pars formæ equi vniatur huic parti materiae existenti in hoc spatio præcisè aliā presentia tenente se ex parte formæ (id suppono de forma equi, vt consequentiam faciam de forma hominis), pars formæ est in eodem spatio, in quo est pars materiae, cui vniatur, & si tota forma equi vniatur eidem parti materiae, ex vi illius unionis tota forma esset in spatio, in quo est illa pars materiae: ergo ex eo quod tota anima rationalis vniatur huic parti materiae tota debet esse in eodem spatio, in quo est pars cui vniatur, verbi gratia, ex eo quod tota anima rationalis vniatur huic indivisibili materiae capitis debet esse in spatio, in quo est illud indivisibile: ergo ex eo quod eadem anima tota vniatur indivisibili materiae pedis debet esse in eodem spatio, in quo est illud indivisibile: ergo ex eo quod tota anima rationalis vniatur singulis partibus, & singulis indivisibilibus huius materiae divisibilis, præcisè quacumque aliā presentia tenente se ex parte formæ, debet tota esse in singulis partibus, & indivisibilibus spatij, in quibus sunt singulæ partes, & singula indivisibilia materiae, & anima rationalis secundum se totam esse intimè presentem ex vi unionis singulis indivisibilibus, & partibus materiae, siquidem singulis vniatur, & forma ex vi unionis ad subiectum constituitur præsens in eodem spatio, in quo est subiectum.

Ad illud, quod adducebatur de differentia presentiarum definitivæ, & circumscriptivæ respondeo, posse eandem presentiam divisibilem esse circumscriptivam respectu vnius subiecti, & definitivam respectu alterius, si secundum singulas sui partes toti subiecto correspondeat, respectu cuius definitiva dicitur, ita vt quælibet pars illius totum subiectum afficiat, & respectu alterius ita se habeat vt diversis subiecti partibus diversæ presentia partes correspondeant, ita vt nulla pars subiecti, duplici parte illius presentia afficiatur. Hac ratione se haberet presentia materia primæ respectu materiae, & respectu animæ rationalis, si utramque afficeret, quælibet pars distincta presentia semper distinctam partem materiae respectaret, diversæ tamen partes eiusdem presentiae respicientes diversas partes materiae respicerent omnes simul, & illarum quælibet totam eandem indivisibilem animam. De hoc iterum, Puncto immediatè venturo. Concludo ergo eodem modo philosophandum esse de anima rationali, ac de reliquis formis, eademque probabilitate posse dici esse presentem per presentiam materiae, aut quantitatis, dum est materia vniata, ac de quacumque alia formæ materiali. Quid de omnibus tenendum sit, iam dico.

Pater Vasquez tom. 1. in 3. part. disp. 199. n. 29. ait materiam primam, & reliquas formas substantiales, & accidentales, quæ sunt in composito, esse presentes per presentiam quantitatis. Vasquium sequutus est Albert. de prædicam. quantitatis disp. vnica, q. 6. Omnibus entitatibus distinctis à presentia, & motu, ex vi cuius producitur, distinctas respondere presentias defendunt P. Suarez in Metaph. disp. 41. sect. 5. P. Rub. tract. de loco, quaest. 6. contrariā opinionem relicta quam in prioribus commentariis fuerat amplexus. Eandem tenet Hurtadus disp. 14. sect. 4. Additque Hurtadus sententiam nostri Vasquez non multum habere ponderis, neque rationis: sed videamus quantum roboris, & ponderis habeant rationes quibus illam impugnat.

Arguit primò Hurtadus. Quantitas habet idem vbi, etiam si pereant accidentia, quæ illi inhaerent: ergo non habet presentiam illis communem. Respondeo concedendo antecedens, & negando consequentiam, quia quantitas habet

habet proprium ubi tantum illi essentialiter connexum, ex vi cuius erunt presentia quaecumque alia uniantur quantitati, quae si non uniantur, non illa desiderabit presentia quantitatis, quae proprio subiecto, quod essentialiter respicit quantitate videlicet, contenta est. Eadem solutione respondeo ad aliam Hurtadi objectionem, quae in eandem coincidit, videlicet permanere ubi quantitatis destructis accidentibus, ex quo inferebat non esse modum illorum, concedo enim non esse modum illis intrinsecum, assero tamen posita unione cum quantitate constituere in loco accidentia terminata ad talem unionem, sicut unio materiae primae ad quantitatem denominat materiam unitam remota albedini, quando albedo est unita proxime quantitati, & hanc denominationem non tribuit eadem permanens, quando albedo quantitati non est unita. At Hurtadus, formas tantum communicare suum effectum formalem subiecto immediato, & non mediato, quia albedo non dicitur dulcis, etiam si subiectetur in subiecto habente dulcedinem: addit tamen num. 37. effectus formales modorum posse ascribi remoti subiectis formam, quas afficiunt. Ex quo infero contra ipsum formas modales non tantum communicare suum effectum formalem subiecto proximo, sed etiam remoti, ut in exemplo unionis supra adducto ipse fatetur. Ad illud quod adducit de albedine, quae non vocatur dulcis, etiam si sit in eodem subiecto, in quo est dulcedo respondeo id tantum dici dulce, quod est radix dulcedinis, & ideo etiam si dulcedo subiectetur in quantitate, & non in substantia sacchari dicimus saccharum esse dulce, & non appellamus dulcem sacchari quantitatem. Insuper denominatio dulcis est denominatio obiecti potentis talem sui sensationem producere, quae potentia non convenit formae ex eo quod sit unita subiecto, cui talis unitur potentia, sicut quantitas non est potens videre ex eo quod sit unita materiae animalis, cui est unita potentia visiva, quia haec neque ipsam materiam, cui unitur constituit potentem videre. Ex quo inferes manifestum discrimen inter has, similesque formas, & extensionem & alia; potentia enim visiva in homine siue distincta, siue identificata cum anima materiae unita, non illam constituit potentem videre, & extenso, seu presentia localis necessario constituit praesens, & extensum subiectum cui unitur. Secundum, etiam si albedo ex eo quod sit unita quantitati externa, non sit extensa formaliter, in omnium opinione praecise ex vi illius unionis saltem exigit extensionem ex vi cuius formaliter constituitur extensa, & tamen ex eo quod uniantur quantitati habenti dulcedinem, neque constituitur dulcis, neque exigens dulcedinem, ex vi cuius dulcis constituitur: ergo longe diversa est ratio de his formis, ac de extensione est.

Instat Hurtadus, Deus potest conservare accidentia in eodem loco, in quo erant quantitati unita, destructa iam quantitate: ergo non erant praesentia per praesentiam quantitatis. Respondeo Deum posse conservare qualitates in eodem loco, ac modo sunt destructa quantitate tribuendo illis novam praesentiam, ratione cuius de novo producantur in eodem loco, non vero posse illa conservare praesentia in eodem loco ex vi praesentiae, quam antea habebant, quae destructa quantitate necessario perit. Vide quam facile solvantur argumenta, quae contra Vasquez adducit Hurtadus, & quam levia sint illius fundamenta, quibus comparata non parum ponderis, neque rationis adducta à Vasquo habere videbuntur.

Eandem ferè sententiam cum Hurtado defendit Arriaga, qui asserit omnes formas, seu modos separabiles à materia habere proprias, distinctasque praesentias, & probabile esse materiam & quantitatem habere praesentiam communem, & indistinctam. Ad probandum formas separabiles à quantitate habere proprias praesentias praeter Hurtadi fundamenta hoc adducit. Potest albedo unita quantitati non esse in eodem loco, ubi est quantitas: ergo praesentia albedinis distinguitur à praesentia quantitatis. Consequutio evidens est. Antecedens probat: quantitas habens albedinem potest poni in duplici loco, & albedo tantum in uno: ergo potest quantitas praesens esse in aliquo loco, in quo non sit albedo illi unita. Antecedens asserit à nemine negandum esse, sed fiducia vana fessille Arriagam, mihi enim illud negare placet iuxta opinionem Vasquez, quia cum praesentia quantitatis formaliter constituat in loco omnia accidentia illi unita, tot praesentias habebit accedens, quot quantitas; ac proinde si

quantitas sit in duplici loco, accedens illi unitum non poterit non esse in eodem duplici loco. De hac doctrina dubitabit nemo, qui sententiam Patris Vasquez amplectatur.

Haec dixi, ut probarem non gravis ponderis esse rationes hucusque adductas contra Vasquium, nihilominus pro sententia concedente omnibus entitatibus, quae non sunt essentialiter spatis affixae, sicuti praesentia, & motus, seu actio, ex vi cuius haec producit, praesentias distinctas. Moveor hac ratione, quam acuti recentiores excogitarunt. Quando video albedinem non tantum video nudam albedinis entitatem, sed etiam illius praesentiam, ut probabo Controvers. 12. de anima, Punct. 1. §. 3. ergo praesentia albedinis distinguitur à praesentia quantitatis, & unione ipsius albedinis ad quantitatem. Probo consequentiam: quantitas visibilis non est: ergo neque est visibilis modus proprius quantitatis: ergo praesentia quantitatis non videtur: sed praesentia albedinis videtur: ergo distinguuntur. Secundum, etiam si videretur praesentia quantitatis ex eo quod videatur haec quantitatis praesentia, & videatur albedo, non videtur albedinem esse in eodem loco cum quantitate, quia esse in eodem loco non tantum dicit praesentiam quantitatis, & albedinem, sed etiam unionem: ergo ad hoc ut videretur albedo praesens per praesentiam quantitatis debebat videri unio albedinis ad quantitatem: sed haec unio videri nequit: ergo neque albedo potest videri praesens per praesentiam quantitatis. Unionem albedinis cum quantitate videri non posse sic probo: si poneretur albedo intime praesens cum quantitate sine aliqua unione eodem modo videretur, ac quando est unita: ergo unio non terminat actum videndi. Secundum, nemo audebit dicere se habere notitiam intuitivam unionis inter albedinem, & quantitatem, ergo non videtur talis unio. Scio te posse respondere unionem videri, non tamen posse discerni. Sed quo fundamento asseris te videre id, quod numquam discernis, neque probabilis aliqua ratio videri suadet: quod adhuc fortius urget respectu praesentiae quantitatis.

Praesentiam, & actionem ex vi cuius producit non indigere aliis praesentibus fatentur omnes, quia sicuti actio non indiget actione, ut ab agente dependeat, quia ipsa est ratio dependendi, & per ipsam dependet, ita praesentia non indiget alia praesentia, ut praesentetur, quia est ratio formalis praesentandi alia corpora, & per se ipsam praesentatur. De actione productiva huius praesentiae probatur ex eo quod essentialiter, & per se ipsam est terminus affixus, & ita per ipsum terminum constituitur in eodem spatio cum illo. Secundum à posteriori, quia actio productiva praesentiae indigeret alia praesentia, rursus illa praesentia per actionem produceretur, quae alia praesentia indigeret, & sic in infinitum procederetur.

Obiicies primo pro sententia P. Vasquez Eo ipso, quod albedo sit unita quantitati, est determinata ut sit in eodem loco cum quantitate: ergo non indiget alia praesentia ut determinetur ad existendum in tali loco: ergo absolute non indiget alia praesentia. Probo consequentiam: praesentia superaddita datur, ut entitas indifferens ad hoc vel illud spatium occupandum determinetur specialiter ad hoc determinatum, sed albedo unita quantitati non est indifferens, sed determinata per unionem ad quantitatem, & praesentiam huius: ergo non indiget alia praesentia. Respondeo distinguendo primum antecedens: albedo eo ipso, quod sit unita quantitati est determinata, ut sit in eodem spatio cum illa: est determinata in actu primo, concedo antecedens, est determinata in actu secundo, nego: est dicere: albedo eo ipso quod sit unita quantitati exigit praesentiam, ex vi cuius sit in eodem loco cum quantitate, non tamen formaliter ex eo praecise est in eodem loco cum illa, sicuti ignis eo ipso quod sit applicatus ligno cum reliquis praerequisitis ad producendum calorem in illo, est in actu primo determinatus ad agendum in illud lignum, non tamen est in actu secundo, & formaliter determinatus quousque adueniat actio, sic similiter albedo unita quantitati praesens est in actu primo determinata, ut sit in eodem spatio cum quantitate, non tamen est determinata in actu secundo, & formaliter praesens, quousque illi adueniat praesentia. Ad confirmationem dico praesentiam non solum requiri, ut determinet subiectum in actu primo ad spatium, sed ut illud in actu secundo determinet, & formaliter praesens constituat.

D d

Obiic.

Obiic. secundò. Si singula accidentia haberent præsentias, sequeretur materiam primam moueri tot motibus, quot haberet accidentia. Respondeo negando sequelam, quia licet cum mouetur totum compositum tot dentur motus, quot accidentia, non omnes materiam primam afficiunt, sed quilibet subiectum præsentie productæ ex vi illius.

PUNCTUM VI.

Quoniam sit præsentia, & quomodo differat circumscriptiua à definitiua.

Præsentia Dei, immensitas dicitur, ex vi cuius sine mensura est intimè præsens omnibus rebus existentibus, ita necessariò, vt implicet existere creaturam aliquam, cui Deus non sit intimè præsens. Hæc immensitas indistincta est ab ipso Deo, in quo nulla accidentium compositio reperitur. Hanc ab omnibus quibuscumque præsentis creatis specie differre, per se notum est, quid enim magis differens quam in creatum à creato, infinitum, & immensum à finito, & limitato. Præsentia creata duplex est, quædam definitiua, alia circumscriptiua. Præsentia circumscriptiua dicitur, quia corpus præsens secundum se totum toti spatio corraspondeat, & secundum singulas sui partes singulis partibus spatij, ita vt ex vi illius nulla pars spatium cum alia communè habeat. Præsentia definitiua est illa, ex vi cuius totum, siue diuisibile siue indiuisibile corraspondet secundum se totum toti spatio diuisibili, & secundum se totum cuiuslibet parti, & cuiuslibet indiuisibili spatij. Præsentiam circumscriptiuam habent omnia corpora, quæ naturaliter existunt. Definitiua gaudet Christi corpus in se diuisibile hoc modo indiuisibili præsens in Eucharistia, & rationalis anima, & quilibet Angelus indiuisibilis secundum entitatem, & spatio diuisibili præsens.

2. Audiendi non sunt, qui apud Albert. de prædicam. ubi disput. vnica, quæst. 7. dicunt, præsentiam definitiuam, seu modum, quo res est indiuisibiliter in spatio indiuisibili esse tantum negationem extensionis, contra quos eisdem argumentis probatur præsentiam definitiuam esse accedens superadditum, ac de reliquis præsentis probatum est Punct. 4. quia Angelus, & anima rationalis definitiuè sunt præsentis, modo in hoc spatio, modo in illo, & in maiori, aut minori spatio: ergo per aliquid positiuum determinantur, vt sint potius in hoc spatio, quam in illo, negatio enim extensionis semper est eadem, & non potest hanc determinationem præstare. Idem dico de Angelo, & de puncto quantitatis separato (si potest dari) existentibus in puncto indiuisibilis spatij, propter indifferentiam, quam habent vt sint in hoc vel in illo puncto spatij.

3. Præsentiam definitiuam, & circumscriptiuam in vniuersum specie distingui docuit P. Suarez in Metaphysic. disput. 51. sect. 6. num. 18. & cum illo re indidiscussa plures recentiores. Non id in dubium verto, si comparentur præsentia circumscriptiua quantitatis, & præsentia definitiua Angeli, hæc enim specie different ratione subiectorum, etiam si vtrique esset definitiua, diuersa enim est in specie præsentia definitiua quantitatis Eucharisticæ à præsentia definitiua Angeli. Est dubitandi ratio; facta comparatione inter præsentiam definitiuam, & circumscriptiuam respectu subiecti eiusdem specie, vel numero. An videlicet præsentia definitiua, quam habet Christi quantitas in Eucharistia specie differat à præsentia circumscriptiua, quam habet in cælis eadem quantitas, & à præsentia circumscriptiua, quam habet alia quantitas eiusdem specie cum quantitate Eucharistica. Arriaga disp. 1. de anima, sect. 4. subsect. 8. n. 13. in materia Eucharistica probat has præsentias specie non differre, quam sententiam iam diu docuere perdocti magistri.

4. Sentio in sententia constituyente continuum ex puris indiuisibilibus posse corpus esse definitiuè præsens per repetitionem præsentiarum circumscriptiuarum, nulla addita præsentia distincta in specie à circumscriptiua. Explicatio conclusionis solida erit illius probatio. Esse corpus definitiuè nihil aliud est quam omnia indiuisibilia, quibus constat (procedo in sententia, quæ continuum ex indiuisibilibus componit) esse in quocumque indiuisibili spatio, quod dicit hoc indiuisibile corporis esse repeti-

tum in omnibus indiuisibilibus spatij, & omnia indiuisibilia corporis esse penetrata in hoc indiuisibili spatij, & sic de omnibus indiuisibilibus tam corporis, quam spatij sed totum hoc potest fieri per præsentias circumscriptiuas repetitas: ergo ad hoc vt corpus sit definitiuè præsens non indiget præsentia aliqua specie distincta circumscriptiua. Maior certa est apud omnes, minorem probò. Penetratio eorumdem indiuisibilium, & repetitio eiusdem indiuisibilis in eodem spatio tantum dicit multitudinem præsentiarum in eodem spatio, quia si corpori modo existenti circumscriptiuè alia præsentia circumscriptiua addatur, ex vi cuius indiuisibile capitis constituitur in spatio, in quo est indiuisibile pedis, & indiuisibile pedis in spatio, in quo est indiuisibile capitis, & rursus alia, ex vi cuius indiuisibile brachij constituitur in spatio, in quo est indiuisibile pedis, & indiuisibile pectoris in spatio in quo est indiuisibile pedis, & semel & iterum replicentur præsentia, fiet, vt nullum sit indiuisibile spatij, in quo non sint omnia indiuisibilia corporis, & consequenter totum corpus ex illis indiuisibilibus compositum erit in toto spatio, & totum in quolibet indiuisibili illius spatij, quod est esse definitiuè, eodem omnino modo potest esse in hoc spatio, ac si esset circumscriptiuè totum corpus, & sic de omnibus aliis: ergo præsentia, quam habent omnia indiuisibilia corporis existentis definitiuè potest esse eiusdem specie cum præsentia, quam habent, si corpus existeret circumscriptiuè: ergo & præsentia totius compositi, quia præsentia compositi non distinguitur à præsentis, quas habent partes, ex quibus componitur. Antecedens probò ex eo quod corpus sit præsens definitiuè tantum, inferitur indiuisibile corporis existens in hoc indiuisibili spatij extitum simul in aliis indiuisibilibus spatij, & omnia indiuisibilia corporis extitura in eodem indiuisibili spatij. Sed ex eo quod hoc indiuisibile sit futurum in aliis spatiis non variatur præsentia, quam habet in isto, quia hæc perseverante possunt alia aduenire, neque ex eo quod alia indiuisibilia sint extitura in eodem spatio, quia indiuisibile penetratum cum alio, sicut quodlibet aliud corpus potest habere eandem præsentiam, quam haberet si non esset penetratum: ergo ex eo quod corpus sit definitiuè non variantur præsentia, quas habent singula illius indiuisibilia in singulis spatiis, sed tantum multiplicatur, ergo non variatur præsentia totius, sed tantum multiplicatur.

Ex hoc infero, quod si corpus aliquod prædicto modo definitiuè poneretur in spatio aliquo, quod posset corraspondere ad æquatæ præsentia circumscriptiua illius v. g. si consecraretur corpus Christi in quantitate panis corraspondente quantitati hominis, posset ex vi præsentia includi in definitiua solum per ablationem aliarum præsentiarum manere corpus circumscriptiuè præsens, quia indiuisibilia capitis possent retinere præsentiam, qua indigerent vt totum esset circumscriptiuè, & reliquas amittere, & sic de reliquis indiuisibilibus, ita vt nullum maneret cum alio penetratum, neque in duplici spatio repetitum, & omnia ac singula debitam positionem, & proportionem seruarent, vt totum quantitatum cum debita partium inter se distantia esset in toto spatio, & singule partes illius singulis partibus spatij responderent. Præsentia definitiua sic explicata à circumscriptiua differt, ex eo quod hæc dicit negationem multitudinis repetita præsentia, ratione quarum omnia indiuisibilia corporis inter se penetrata repetantur in singulis indiuisibilibus spatij, præsentia vero definitiua dicit harum præsentiarum multiplicatam.

Rem ita composui in opinione, quæ continuum ex indiuisibilibus componit, in opinione verò, quæ illud ex partibus semper diuisibilibus, & indiuisibilibus componit, existimo præsentiam definitiuam distinguendam esse specie à circumscriptiua, quod sic probò. In præsentia definitiua debet dari pars aliqua præsentia afficiens partem diuisibilem subiecti quæ illam adequatè constituat in indiuisibili spatio, seu in quocumque indiuisibili illius spatij, sed in præsentia circumscriptiua nulla datur pars præsentia, ex vi cuius pars diuisibilis corporis constituitur adequatè præses & in indiuisibili spatij: ergo datur in præsentia definitiua pars, cui non corraspondeat alia eiusdem specie in præsentia circumscriptiua: ergo præsentia circumscriptiua, & definitiua specie differunt, quia eo ipso quod totum partem aliquam essentialiter continet essentialiter distinctam à partibus aliis totius, essentialiter ab illo toto distingui necessum est.

Sentio